

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[108\] : De Scylla](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VIII

[Mythologia, Francfort, 1581 - VIII, 12 : De Scylla & Charybdi](#) est une version augmentée de ce document

---

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VIII

[Mythologie, Paris, 1627 - VIII, 13 : De Scylle](#) est une transformation de ce document

---

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VIII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VIII, 12 : De Scylle](#) est une transformation de ce document

---

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ)

Res/4 Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 252v°-255r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses

- [Charybde](#)
- [Scylla](#)

Mythologie

rus è Davlide. Atque præterea celestimos fuisse omnium boreadas, faculte-

tesque habuisse volandi, ut testatur Theognis in his;

deinceps dicitur certior et quoniam apud nos,

et inde auctoritate antiquorum et deinde etiam de scriptis, tunc etiam apud nos.

Et illa est ratio quae illius esse videtur.

Si magis Harpyias sis velox : vincere possis.

Et nam Boreas, haud pes quibus velillatur.

Cum venissent igitur cum ceteris principibus Colchicæ expeditionis ad Phineū, Harpyias à mensa Phinei profugarunt, à quibus Plotz insulæ Strophades vocatae sunt. Hi postea celi fuerunt ab Hercule in partitione mune-

rum, at non à generis Leucippi. Neque plura de Borea memorantur ab antiquis. Scripsit Hesagoras in rebus gætis Megarenium Boream, qui Orithyiam rapuit, non ventum, sed iuuenem fuisse Strymonis filium ita vocatus; qui cum illam in matrimonium à parentibus impetrare non posset, ad rapinam se accinxit, raptamque in Thraciam deportauit. Quāvis alii non à Borea; sed à populis Thracicæ Boreæ nomine raptam fuisse putarunt, ut ait Ovidius in Epist. Paridis;

Nomine ceperunt Aquilonis Erechthida Thracæ,

Tuta tamen bello gætonis ora fuit.

Alii deiectam fuisse Orithyiam è precipiti loco in Ilium fluvium existi-
marunt, quæ cum nullibi post inuenta sit, locum dedit tabulæ, quod eam
amatam Boreas in Thraciam asportasset. Quod Harpyias à mensa senis Phi-
nei expulerint, crediderunt nonnulli Harpyiam & Erasiam filias fuisse eius
senis, quæ cum parum honestam vivendi rationem complectentes paternas
facultates immodice exinanirent, domumque paternam turpiter exhau-
tirent. Has ambas cum filiis Boreæ secum adduxissent, putari sunt Phineum
egestate fameque liberasse. Quid contineatur sub hac fabula, præter hillo-
riam, non reperio. Atque locum aliquem dogmatis etiam relinquo. At nūc
de Scylla dicamus.

30

De Scylla & Charybdi.

Cap. XII.

SCYLLA & CARYBDIS, monstra infesta navigantibus maxime timenda, exi-
stimatae sunt; quæ sceminiæ quondam dicuntur fuisse. Fuit igitur Scyl-
la Phorcynis & Hecates filia, ut sensit Acusilaus. Ut verò Homerus Cra-
treis fuit eius mater, quæ tamen eadem est ut Apollon. Acusilaum fortassis se-
cutoris scripsit lib. 4.

Si ergo Scylla Cereris submersa visceris,

Scylla ab omni fructu privata, et tunc quippe,

Nec vestitus inde, nec vestitum agitur.

Horrendum aut antium Scyllæ concedere iuxta,

Ausoniæ Scyllæ Phorcæ de semine nata,

Noctiuæ regi Hecates; quæ dicitur una Cratæis.

Charclides vero in Cathena Phorbantis & Hecates filiam fuisse tradidit,
Stesichorus Lamiae. Timetus lib. xxi. i. hilliarum non è Phoreyne, sed è Ty-
phone natam fuisse assertus, aliis è Rouio Crati. Fuerunt qui dixerint Scyllam
fuisse olim filiam Nisi Regis Megarenium, quæ capsa amore Minois patris
purpureum capillum, quo incolomi ille mori non poterat, ut respondit ora-
culum,

culum, clam abscedit, patremque ipsum, & Nisam ciuitatem Atheniensibus prodidit. nam cum Atheniensibus Ni^si fines hostiliter inuasissent ceperunt nō nulla oppida subitis incursionibus, ipsorumque Ni^sum in urbem Nisam in cluserunt, & obsiderunt, ut sic Paul. in Atticis, & Str. lib. 8. Fama est igitur Minoem illam in profundum maris decurbasse odio prodictionis, quare in monstrum marinum versa sit. alii dicunt illam desperatione capram cum à Minoe neglecta relinqueretur, post prodictionem se in mare precipitasse, & Deorum ira canes additos esse ut illam in monstrum versam astidoē lace rarent. fuerunt tamen qui duas fuisse Scyllas dicerint, alteram Phorcī, alteram Ni^s filiam: atque hanc postremam post exsum capillum cum illam pater insequeretur, in circim fuisse conuerstam, patrem in halietum, aues inter se insensas, ut in lib. 1. Georgicorum ait Virg.

16

Apparet liquido sublimis in aere Ni^sus.

Et pro purpureo pennas dat Scylla capillo.

Quacunque illa leuem fugiens secat aera pennis,

Ecce inimicus atrox magno stridore per auras

Insequitur Ni^sus: qua se fere Ni^sus ad auras

Illa leuem fugiens captim secat æthera pennis.

Paul. in Corinthiacis Scyllam Ni^s filiam neque in aues mutaram scribit, neque in monstrum marinum, quæ patrem Minoi prodidit, neque à Minoe vxorem ductam, ut sibi promissum fuerat, sed ipsius Minois iussu in mare de iectam; quæ mari vndis agitata sit, donec ad Scyllatum vocatum promontorium sit delata, ubi tandem insepultum iacuit cadaver, quandiu à marinis voluctibus voraretur. Zenodotus lib. 3. Compendiorum suspensam fuisse inquit Scyllam de prora nauis, in qua vehebatur Minos, & per mare tractā, donec ita interierit. Scyllam vero, quæ dicta est Phorcī filia, præstantem formâ corporis mulierem fuisse memorat, quæ cum Neptuno concubuerit, qua re cognita pharmacum Amphitrite in fontem, in quo se lauere Scylla consueverat, iniecit, eamque in furorem actam cum se in mare precipitas set, in monstrum marinum conuertit, ut scripsit Myro Prianeus lib. 5. terum

20

Messeniacarum. alii fabulati sunt Scyllam rem habuisse cum Glauco, quod ægide serens Circe, quæ illius amore tenebatur, pharmacis fontem, in quo lauari Scylla consueverat, infecit; quibus illa pube tenus in varias formas mutata sit. Scylla igitur sua deformitate territa, amissaque formâ desperatione capta se in mare precipitauit, quare locum dedit fabule, ut ait Zenodotus Cyreneus. Scyllæ formam ita describit Isaias: Sex habens capita quidem bruci, canis, leonis, Gorgonis, balenæ, scœminæ; pedes autem duo decim: qui idem aliorum sententias secutus diuersam formam illi tribuit. Alli dixerunt oculorum tenus Scyllam pulcherrimam fuisse mulierem, at sex habuisse canum capita, reliquam corporis partem fuisse serpentum. Hom. lib. 1. Odyssiez & capita sex, & duodecim pedes illi fuisse scribit, & singula capita habuisse tres ordines dentium, ut est in his:

30

Επειδη δια την πολυτελειαν την θεωρησεν αποκλεισθεντα.

Τοι εγενεται ποτε πολυτελειαν την πολυτελειαν την θεωρησεν αποκλεισθεντα.

Πολυτελειαν την ποτε πολυτελειαν την πολυτελειαν την θεωρησεν αποκλεισθεντα.

Τοι εγενεται ποτε πολυτελειαν την πολυτελειαν την θεωρησεν αποκλεισθεντα.

Mythologiae

te tunc si Iapha migrans ex peregrinante
Imperat in aqua. et de tempore decurso,
Diversi quo Scylla, quibus menses Scylla.

Hoc habitat grauitate lacrans at Scylla profundum,
Cuius vox fonsilis carnis : monstrosusq; verendum,
Ipsa grauis pestis. non si Deus obuius illi
Quis fieret, posset luctari, nilque timere.
Nanque pedes illi hispidi, collaque longa
Sunt sex huic, caput horrendum quo singula monstrant.
Dentibus est ordo triplex, illisque frequentes.
Et semper nigrae mortis vestigia feruant.

10

At Virg. lib. 3. Aeneid. aliter eius formam descripti in his;
At Scyllam cecis cohobet spelunca latetbris
Ora exertantem, & naues in saxa trahentem.
Prima hominis facies, & pulchro corpore virgo
Pube tenuis: postrema immani corpore pilosus.
Delphinum caudas vero communis luporum.

20

Fabulati sunt præterea hanc oculos igneos habuisse, & adeo longa colla, ut
vel longinquas naues ad se posset attrahere; quare ita scripti Apollon. lib. 4.

30

Fabulabantur igitur quod quisunque appulissent eō, faciebant naufragium,
hominesque ab iis canibus, qui erant circa pudenda Scyllæ, vorabantur, ut
testatur Virg. in Sileno;

Quid loquar aut Scyllam Nisi? aut quam fama lecuta est,
Candida succinctam larrantibus inguina monitris
Dulichias vexasse rates, & gurgite in alto
Ah timidos nautas canibus lacerasse marinis?

40

Charybdis item voracissima mulier dicitur fuisse, quæ cum furata esset non
nullas boves Herculi boves Geryonis abigenti, a Ioue fulmine ista fuit, &
in illud monstrosum marinum versa. Alii tamen ab Hercule causam fuisse ma-
luerunt, & à Ioue in monstrosum conuersam. ac Ilacius Minasiam Patrensem
in navigatione secutus fortum hoc scyllæ tribuit, qui illam ab Hercule ex
fam fuisse scribit, patris vero Phorcynis opera posse in lebere subiectis
lampadibus coctam reuixisse. Hæc ea sunt ferè omnia, quæ de Scylla & Cha-
rybdi periculis maris Siculi scopulis ab antiquis memorantur. describun-
tur ita illi scopuli ab Hom. lib. 2. Odyss.

si di Jau rurman. ipsi se paret corpus datur
O'nei sepe. regi deo dipes antebibimus.
natur, et pascimur ipsi, ubique alijs
naturum naturam, nec id dignissimum id est.
O'nei aperte aperte ares, id antebibimus,
O'nei si xypex lates, id antebibimus.
Hi duo sunt scopuli: praecuto vertice colum
Hic adit, assidue regitur qui nubibus atris.
Nulla serena dies hic est, non tempore mensis,

Nec

Nec quando apricis liuent in collibus vix i
Nec si viginti manibus , pedibusq; vir illus
Scindere nitatur , poterit : non inde redire.

Aliam scopulum paulo inferius idem poeta ita describit;

τοῦτον τὸν πόλεμον χρεωκούσαντα τὴν οἰνοποιίαν
πληρώσας εἶδεν, εγένετο θεραπεία.
τοῦτον δὲ πόλεμον φύλαξε τάχας.
τοῦτον δὲ τὸν πόλεμον εἰσερχεται πάλαι Κλεο.
τριπλάσιον γάρ τοι μένει τὸν πόλεμον, τοῦτο δὲ πάλευτον.
διπλόν, καὶ τούτον τούτου τὸν πόλεμον.

10

**Alcez erit scopulus depresso optimus Vlysses,
Vicini inter se hi . namque hos superauens arcu
Si libeat ; foliaque vi: et fculnus ibidem
Maxima , sub qua haurit pelagus diuina Charybdis.
Ter bibit illa die , epotar terq; euom:t vndas.
Obserua ne sorbenti sis inde propinquus .**

At Virg. luculentissime rem ita exprimit, & breuissime lib. 3. Aeneid.

Dextrum Scylla latus , Ixuum impiacata Charybdis
Obcidet; atque immo baratris ter gurgite vallo
Sorbet, in abruptum fluctus ; rufusq. sub auras
Erigit alternos , & sydera verbet at vnda .
At Scyllam excis cohibet spelunca latebris ,
Qua exortantem , & naues in saxa trahentem .

28

30

40

SIR A. GUNN

gentes & complures, quæ locos concavos & speluncas habent interius, in
 quibus habitant fere marinæ. Quæcunque igitur nauigia compulsa fuerint
 ab vndis vel à tempestate in Charybdim, ibidem submersa ab ipso mari ab-
 sorbentur, at quæ ab vndis Charybdis agitata rursus & compulsa in asperas
 & latentes Scyllæ petras irruerint, quæstantur & discrumpuntur: postea ferre
 illæ, monstraque marina multiplicia exequentia homines è nauibus colligen-
 tes edunt. dicitæ est Scylla a poetis habere canes, qui è lateribus, pectorib;
 promineant, & interrimant nauigantes, quoniam ex inferiore loco è conca-
 uitate saxorum scilicet, in qua latent, exentes, seque superius ex eius late-
 re extollentes, eare è pectori ferre illæ videantur. sicut igitur scopulus, &
 profunditas aquarum, & forma eius scopuli, quæ fabula locum dedit. cum
 Hercules iuxta hæc loca nauigasset, magnamq; partem illarum boum, quas
 secum vehebat, amississet, dictus est interemisse Charybdim, quia machinis
 quibusdam locum illum expurgavit, & in posterum nauigabilem fecit ita,
 ut neque Scyllæ neque Charybdis vilium ad posteros vestigium manserit. di-
 cta fuit autem Scylla ab ~~etiam~~ spoliando scilicet, vel à ~~etiam~~ vexan-
 do, quamvis ~~etiam~~ ab hiando, & japo sorbo nominata est. Ego sane virtutum vi-
 tiorumq; natum sub hac fabula contineri crediderim, quis cum inter duo
 pericula nauiget, qui ex altera parte Scyllam, ex altera Charybdim ha-
 beat. Solus denique totus & incolmis evadit, qui neutri horum periculorū
 magis adhucserit, hoc quid aliud signifihat, quam quod scribitur ab Aristo
 tele in Ethicis, virtutem esse medium duorum extremorum, quæ ambo sunt
 vitanda: ut autem vicia deuitatemus extrema, his partim formæ
 ut inuincibilis ad se, tribuerunt, partim figuræ immodicimatum seratum;
 quippe cum eō accendentibus calamitates proponerent, & vix se facultatum
 iacturam, cum canes, & varia monstra horribilia his adiunxerint, quæ inhæ-
 tentes vorarent. Nam quid alind est vita mortalium, quam assidua inter
 varias molestias & illegitimas voluptates nauigatio? is autem unus, qui san-
 ctè pieque vixerit, & qui vicia utrobique existentia deuitanter, incolmis
 in patriam, quod beatarum est animarum post hanc vitam concilium, cui
 praest Deos, peruenire poterit. Sed quoniam in errores aliquando collabi-
 omnibus facile est, & plerisque contingit, si quis illis scopulis appropin-
 quarit, continuò est inde totis viribus recedendum: nemo cil enim ex om-
 nibus hominibus, qui non ab ipsa natura ad voluptates incitetur. Idcirco
 poetarum omnium præstantissimus Homerus multis sociis amissis inde vix
 absuagantem fecit V. ystem: quia pauci sunt viri fortes in periculis; & mul-
 ti parum prudentes, ubi semel voluptati facti sunt captivi, ab illis se polte
 explicare minime possunt. Dicitur Scylla in hoc monstrum à Circe conuer-
 sa fuisse, cum mulier esset pulcherrima, quod omnes qui declinant à ratio-
 ne, retroque vivendi instituto, brutorum animos induant. Quid enim Cir-
 ce esse dicebamus? an non titillationem naturæ ad voluptates incitantem?
 cum vellet igitur demonstrare antiqui, ut summi dīcam, plenissimam
 esse difficultarum & periculorum vitam humanam, nauigantique inter duos
 grauissimos scopulos simillimam; quæ si parum sapienter gubernetur, vo-
 luptatibus allecti humines in maximas miserias incident, hæc de Scylla &
 Charybdi exocitarunt; quæ incundissimis narrationibus & fabulosis ve-
 stierunt, ut qui parum salutis lux alioquin essent studiosi, saltem suauitatę
 figmen-

segmentorum ad audiendam vitæ recte instituendæ rationem allicerentur. alii crediderunt hanc fabulam ad moderationem sumptuum spectare, quippe cum incerti in fons incident, tamquam in Scyllæum fretum, vnde omnia facultatum uno tempore polles sit iactura, quod videtur innuisse Cicero in *Oratione pro Publ. Sexto*. at nunc de *Orione* dicamus.

Dr. Orison,

Cap. XII.

ORION ille, qui, ut traditum est in fabulis, fuit inter sydera collocatus
Hyrieo Neptuni filio et Alcyone natus fuisse dicitur, de quo scriptum
est ab Euphorione his verbis; quoniam iuris iurandoe pietate Taurorum
harras Divinitatis, quam per se transiret tui dominium. quod hinc iuratoe
nisi iuris Dei, sive de egi intentione ega fructus impinguabatur auctor, egi tui quod apparet
divinitate pietate, expedita adest, ut alii possint. hoc dico non ut errorum auctor. Augustinus
videt, quod tui temporum patrum auctoribus fructus frumentorum, eximis propinquus in auctoribus, que in aliis auctoribus
expedita auctoritate, que in aliis bona pietate adiutoria. deinde auctoritate frumentorum e ipsius, que in
temporibus illis tunc expedita auctoritate, tunc auctoritate, tunc auctoritate, auctoritate. Hyrieus Neptuni &
Alcyones filius, quix una fuit e filiabus Atlantis, aliquando in Tan-
gra ciuitate Brotice habitauit. cum vero benignus esset aduersus hospites,
Dii quoque dicuntur in eius hospitium accessisse: Iupiter autem, & Neptu-
nus, & Mercurius ab illo liberaliter tractati, eiusque benignitate delectati
proposuerunt, ut quocunque libereret petret: Hic cum adhuc esse sine ha-
liis, filium poposcit. Tum vero Dii pellem mactati bonis sibi capientes in
ipsam semen profuderunt, iusseruntque illam sub terram occultare, ne que
ante decimum mensem aperire: quibus mensibus peractis natus est Orion,
qui ita vocatus est, quod quasi mintinxissent Dei: at vero properet deuitanam
exspitudinem vocis postea dictus fuit Orion. Neque enim, ut quidam ar-
bitrari sunt, dicitur ex vena, sed e spermate natus fuisse. Cum vero e semi-
ne trium Deorum natus dicatur, illum Lycophron tripatrem ita vocavit;

30

Bouem coronatum grauis coquus draco
Cedet tripatis ensis olim Candaonis.
Fuit enim Candaon primum apud Illeatos, postea Orion vocatus. Ifacius non Mercurium, sed Apollinem vnam cum duobus Orionis patribus connubauit. Atque Colonia fuit vxor Hyrcie, cui pellis illa seruanda data fuit. Scriptum reliquit Dorian in libro de piscibus Orionem fuisse Neptuni & Euryllies Minoris filiz, quæ sententia fuit etiam Hesiodi. Pherecydes Neptuni & Euryales filium inquit, ut ait Apollodo libro primo Bibliothecæ. At Zezes, qui commentarios in Hesiodum scripsit, Orionem inquit fuisse Hyrcie & Euryllies filium, quæ Euryllie fuit minoris. Nicandri vero enarrator Orientum, non Hyrcium vocavit Orionis patrem. Fabulaontur hunc munus a patre Neptuno impetrassse ut tam super vndas, quam super terram posset incederes qui cum postea in Chium ad Oenopionem venissem Acropem illius uxorem vivitare conatur est. Id grauiter ferens Oenopion cōpithenso Orioni oculos effodit, & mox extra suā regionē eiecit; qui postea in Lemnū profectus a Vulcano pbenigne excipitur: tum Vulcanus eius miserrus Cedalionē genū ē famulis Orioni ducē viariū dedit, q. in Oriente ad Solē pfectus ab eo sa-
nitati

20

三〇

40